



Till arbetspensionsanstalterna

FLEXIBEL ALDERSPENSIONERING ENLIGT SJÖMANSPENSIONSLAGEN

Republikens president stadfäste 31.12.1986 en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner (SjPL). Till pensionsanstalterna har som bilaga till cirkulär 34/86 sänts regeringens proposition med förslag till nämnda lag. Lagen stadfästes i enlighet med förslaget till övriga delar utom i fråga om 1 § 1 mom.

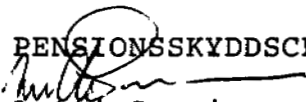
Genom lagen infördes den flexibla pensioneringen även i sjömanspensionssystemet. De nya pensionsformerna är individuell förtidspension och förtida åldersdomspension. Till följd av arbetstids- och avlösningssystemen inom sjöfarten ingår inte deltidspensionen i sjömanspensionssystemet.

I detta sammanhang ändrades stadgandena om sjömännens pensionsålder så, att den allmänna pensionsåldern stegvis höjs till 65 år. För dem som länge arbetat inom sjöfarten bibehålls dock rätten till pension vid en lägre pensionsålder, som bestäms utgående från anställningstiden.

SjPL:s tillämpningskrets utvidgades att omfatta de arbetstagare som arbetar på ett fartyg tillhörigt ett finländskt bolags utländska dotterbolag. Därtill infördes med avvikelse från regeringens proposition i 1 § 1 mom. SjPL ett stadgande, enligt vilket social- och hälsovårdsministeriet kan godkänna att lagen även tillämpas på en arbetstagare anställd hos ett annat utländskt bolag. I lagen ingår även en del andra ändringar.

Lagen trädde i kraft 1.1.1987. Ändringarna gällande sjömännens pensionsålder träder i kraft stegvis fram till utgången av år 2001.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN


Antti Suominen


Tapio Karsikas

BILAGA

Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner

Nr 1038

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

Given i Helsingfors den 31 december 1986

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) 1 § 1 och 3 mom., 5 och 7 §§, 8 § 1 mom., 9, 14 och 14 a §§, 16 § 3 mom., 17 och 23 §§ samt 59 § 1 mom.,

av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 4 mars 1983 (236/83), 1 § 3 mom. och 14 a § sådana de lyder i lag av den 18 april 1980 (280/80), 14 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 9 januari 1981 (1/81), 16 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 11 december 1970 (768/70) och 17 § sådan den lyder ändrad genom sistnämnda lag samt de nämnda lagarna av den 9 januari 1981 och den 4 mars 1983, samt

fogas till 15 §, sådan den lyder i lag av den 31 december 1985 (1122/85), nya 2—4 mom., till 22 §, sådan den lyder ändrad genom lag av den 30 december 1966 (739/66) och nämnda lag av den 11 december 1970, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till lagen en ny 59 a § och till 62 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

En arbetstagare, som utför i sjömanslagen (423/78) nämnt arbete på finskt handelsfartyg i utrikesfart, på sjögående bärgnings- eller fiskefartyg som används i förvärvssyfte eller på annat isbrytarfartyg än hamnisbrytare eller som, på förordnande av arbetsgivaren, tillfälligt anorstädes utför arbete som hör samman med sjöfart, har rätt till ålderdoms-, invaliditets- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga till familjepension och efterlevande make eller dödsbo till begravningsunderstöd i enlighet med vad som stadgas i denna lag. Detsamma gäller sådana finska medborgare eller i Finland bosatta arbetstagare som arbetar på fartyg som tillhör ett finskt

bolags utländska dotterbolag, under förutsättning att det inhemska moderbolaget har givit sjömanspensionskassan en förbindelse om betalningen av försäkringspremien eller ställt en av kassan godkänd säkerhet för denna betalning. Social- och hälsovårdsministeriet kan på ansökan under samma förutsättningar godkänna att denna lag även tillämpas på annan ovan nämnd arbetstagare som är anställd hos ett utländskt bolag, förutsatt att finska bolag har absolut bestämmanderätt i bolaget. Arbetstagaren kallas nedan försäkrad.

Denna lag gäller inte

1) arbetstagare som arbetar på fiskefartyg, om fartygets resor inte utsträcks längre än till Östersjön eller

2) en arbetstagare som första gången har tillrätt en anställning som avses i 1 eller 2 mom. sedan han fyllt 65 år.

5 §

En arbetsgivare eller hans företrädare är skyldig att på lönen till den som är anställd hos honom i sjömansbefattning innehålla den premie som den anställde skall betala till pensionskassan.

Arbetsgivaren skall betala de försäkringspremier som han innehållit på den försäkrades lön och sina egna försäkringspremier till pensionskassan och avge redovisning för dem i enlighet med vad som stadgas i förordning.

Har arbetsgivaren inte inom föreskriven tid till pensionskassan betalt den försäkringspremie som han innehållit, har kassan rätt att inkräva premien på den försäkrades vägnar.

7 §

Om den redovisning som nämns i 5 § 2 mom. är oriktig eller om någon sådan inte alls har avgivits och felet inte rättas, eller om redovisning inte avges inom en av pensionskassan fastställd skälighets tid, kan kassan på grundval av uppgifter som den inhämtat eller, i brist på sådana, enligt uppskattning påföra arbetsgivaren försäkringspremie till högst det dubbla beloppet.

8 §

En försäkringspremie i enlighet med denna lag får utsökas utan dom eller utslag på det sätt som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

9 §

Har innehållning av den försäkringspremie som nämns i 5 § 1 mom. till någon del inte blivit verkställd eller har någon innehållning över huvud taget inte ägt rum, har arbetsgivaren rätt att innehålla det felande beloppet på lön som senare utbetalas till den försäkrade. Innehållningen skall likväl ske före utgången av det andra kalenderåret efter utbetalningen av lönen.

4 kap.

Försäkrad tillkommande förmåner

14 §

Rätt till ålderdomspension har en försäkrad som har fyllt 65 år då arbetsförhållandet upphör.

De försäkrade har dock rätt att få ålderdomspension vid en lägre pensionsålder, nämligen den som hör till befälet tidigast vid fyllda 60 år och den som hör till manskapet tidigast vid fyllda 55 år så att pensionsåldern 65 år sänks med en månad för varje månad med vilken den till pension berättigande tiden, uträknad enligt 11 §, överstiger 300 premiémånader. Dessutom förutsätts det att den försäkrades arbetsförhållande upphör när han uppnår den på nämnda sätt beräknade sänkta pensionsåldern eller att han uppnår nämnda ålder under den tid som erhålls då till tidpunkten för arbetsförhållandets upphörande läggs de i enlighet med 11 § 1 mom. på grundvalen av därvid utbetald ersättning för semester, vederlag eller annan därmed jämförbar ersättning beräknade premiémånaderna, och att han under tre år innan det till pension berättigande arbetsförhållandet upphör har varit i sådant arbetsförhållande som avses i denna lag under minst 18 premiémånader. Har arbetsförhållandet upphört på grund av att ålderdomspension, som beviljats på grundvalen av en i 34 a § nämnd försäkring, börjat utbetalas, har den försäkrade rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf då han uppnått den sänkta pensionsålder som nämns här.

Ålderdomspension beviljas högst fem år i förtid räknat från 65 års ålder eller från den i enlighet med 2 mom. beräknade sänkta pensionsålder som den försäkrade har uppnått då pensionen börjar utbetalas, dock tidigast från ingången av månaden efter den då han fyllt 55 år. I detta fall beviljas pensionen sänkt på det sätt som stadgas i 22 § 2 mom. På förtida ålderdomspension tillämpas i övrigt vad som stadgas om ålderdomspension.

Ålderdomspension beviljas från ingången av månaden efter den då rätten till pension har uppkommit, dock tidigast från ingången av den månad som följer närmast efter ansökan om pension. I det fall att pension har sökts inom tre månader efter det att arbetsförhållandet upphörde, beviljas dock pensionen från ingången av månaden närmast efter den då arbetsförhållandet upphörde.

14 a §

Om den försäkrades arbetsförhållande upphört innan han har uppnått den i 14 § stadgade åldern och om detta har berott på att fartyget sålts eller tagits ur trafik eller på att arbetskraften inskränkts eller på att den försäkrade sagt upp sitt arbetsavtal eller hävt det på grunder som

stadgas i 46 eller 49 § sjömanslagen, jämställs arbetslöshetstiden med anställningstid vid bestämmande av rätten till ålderdomspension, under förutsättning att den försäkrade uppnår den ålder som berättigar till pension inom tre år efter det att arbetsförhållandet upphörde och att han för denna tid har rätt till dagpenning i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbetslöshetspension i enlighet med 15 e §. Avbrott i utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning eller pension lämnas dock obeaktat, om avbrottet inte har fortgått i en följd längre än sex veckor.

Har den försäkrade tagit emot ett av arbetskraftsmyndigheten erbjudet arbete som nämns i 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket han inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning, eller har han övergått till att arbeta på sådant utländskt fartyg som avses i 1 §, iakttas då rätten till ålderdomspension bestäms vad som stadgas i 1 mom., under förutsättning att den försäkrade genom arbetskraftsmyndighetens förmedling fortlöpan- de har sökt sådant arbete som nämns i 1 §.

15 §

Utän hinder av vad som stadgas i 1 mom. om rätt till full invaliditetspension har en försäkrad som fyllt 55 år rätt till invaliditetspension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga med beaktande av sjukdom, lyte eller kroppsskada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall fortsätta med sitt förvärsarbete. Ett villkor är dock att den försäkrade har upphört med sådant förvärsarbete som avses i lag, pensionsreglemente eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller att hans förvärsinkomst per månad för dessa arbeten kan uppskattas bli i genomsnitt mindre än det belopp som nämns i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare. Ett villkor för individuell förtidspension är dessutom att även den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst kan beaktas såsom pensionsberättigande då den individuella förtidspensionen fastställs.

En invaliditetspension som har beviljats som individuell förtidspension skall indras, om pensionstagaren inte längre uppfyller de i 2 mom.

stadgade villkoren för pension. I övrigt gäller om pensionen i tillämpliga delar vad som stadgas om full invaliditetspension.

Arbetstagaren har rätt till förhandsbeslut om huruvida han uppfyller de i 2 mom. första och sista meningen nämnda villkoren för pension. Ändring i beslutet får sökas på det sätt som stadgas i 59 §. Förhandsbeslutet är bindande för pensionskassan, om en därpå grundad pensionsansökan göts inom sex månader från det beslutet vann laga kraft.

16 §

Invaliditetspension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Full invaliditetspension, som fastställs i enlighet med 1 mom., beviljas en försäkrad vars förvärsomöjligheter har nedgått med mera än två tredjedelar. Likaså beviljas individuell förtidspension som full invaliditetspension. I annat fall beviljas invaliditetspensionen som delpension som utgör hälften av den fulla pensionen.

17 §

Har en försäkrad eller arbetstagare som omfattas av denna lag inte rätt till ålderdomspension som avses i 14 § eller invaliditetspension som avses i 15 §, utges till honom på grundval av fribrev ålderdoms- eller invaliditetspension, efter det att han uppnått 65 års ålder eller, då hans arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, med beaktande också av den tid som redan förflutit, kan uppskattas vara utan avbrott nedsatt med minst två femtedelar åtminstone ett år, och efter hans död till ovan i 15 a § nämnda personer familjepension på grundval av fribrev. När det skall bedömas i vilken mån arbetsförmågan är nedsatt beaktas den försäkrades återstående förmåga att skaffa sig förvärsinkomster genom ett sådant tillgängligt arbete som han timpligen, med hänsyn till sin utbildning, tidigare verksamhet, ålder och boendeförhållanden samt därmed jämförbara omständigheter, kan förutsättas utföra. Har arbetsförmågan nedgått med minst tre femtedelar, beviljas invaliditetspensionen som full pension. I annat fall beviljas invaliditetspensionen som delpension som utgör hälften av den fulla pensionen.

Har den försäkrade efter det ett arbetsförhållande som avses i denna lag upphört fått invaliditetspension som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare på grundval av ett senare

arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, beviljas den försäkrade likaså på grundval av fribrev invaliditetspension i enlighet med denna lag, antingen som full pension, delpension eller individuell förtidspension, beroende på hur den förstnämnda pensionen har beviljats.

Har den försäkrade sammanlagt högst 120 till pension berättigande premiémånader, betalas ålderdoms- eller invaliditetspension på grundval av fribrev månatligen med ett belopp som beräknas på den försäkrades i 16 § 1 mom. nämnda pensionsgrundande lön, förhöjd i enlighet med 18 §, enligt ett procenttal som utgör en åttiondedel av antalet premiémånader. Om antalet premiémånader sammanlagt är minst 180, fastställs pensionen på det sätt som stadgas i 16 § 1 mom. Är premiémånaderna flera än 120 men färre än 180, läggs till den enligt 120 premiémånader beräknade pensionen för varje månad som överstiger detta antal en så stor procent av den pensionsgrundande lönen att detta procenttal motsvarar en fjärdedel av det överstigande antalet månader.

Familjepension på grundval av fribrev utges månatligen med ett belopp, som beräknas på det sätt som stadgas i 16 a §, på den i 3 mom. nämnda ålderdoms- eller invaliditetspensionen. Såsom premiémånader beaktas likväl endast de premiémånader som förmånslåtaren intjänat efter det han uppnått 23 års ålder.

22 §

Om pensionen beviljas i förtid i enlighet med 14 § 3 mom., minskas den med en halv procent för varje månad för vilken pension utbetalas före ingången av kalendermånaden efter den då den i 14 § nämnda pensionsåldern uppnås. Minskningen beräknas på den i enlighet med 27 § samordnade pension som den försäkrade har tjänat in vid den tidpunkt då pensionen börjar. Om det arbetsförhållande som ligger till grund för en icke i förtid beviljad pension härvid upphör före uppnådd pensionsålder, läggs den pension som har intjänats i detta arbetsförhållande till ålderdomspensionen så ändrad att den motsvarar den försäkrades ålder vid begynnelse-tidpunkten för den pension som beviljas på grundvalen härav.

23 §

Invaliditetspensionen ändras till ålderdomspension räknat från ingången av månaden närmast efter den då pensionstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderdomspension.

En invaliditetspension som har beviljats som delpension ändras på ansökan av pensionstagaren till individuell förtidspension från ingången av månaden närmast efter den då pensionstagaren har uppfyllt de i 15 § 2 mom. stadgade villkoren, dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före ingången av den månad som följer på ansökan.

9 kap.

Ändringssökande

59 §

En sakägare, som är missnöjd med ett beslut som pensionskassan fattat om pension, fribrev, restitution av försäkringspremie eller i 1 § 4 inom. nämnt ärende, eller med ett i 7 § nämnt beslut som gäller fastställande och debitering av försäkringspremie, får söka ändring hos försäkringsdomstolen genom skriftliga besvär senast den trettionde dagen efter den då han fick del av beslutet.

59 a §

Den som anser att pensionskassan med stöd av denna lag har uppburit försäkringspremie i strid med lag eller avtal, eller att debiteringen av premie som den har fastställt strider mot lag eller avtal, får anföra skriftliga grundbesvär hos försäkringsdomstolen inom två år räknat från ingången av året efter det då fordran fastställdes eller debiterades eller då den förföll till betalning. Om besvär anförs på grund av utmätning, gäller dessutom vad som stadgas om grundbesvär i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg.

10 kap.

Särskilda stadganden

62 §

Om arbetsgivaren eller hans representant med uppsåt ger oriktiga upplysningar om fakta som behövs enligt denna lag och som inverkar på försäkringspremien, eller om han med uppsåt vägrar att lämna uppgifter eller innehåller i

denna lag nämnd försäkringspremie på oriktigt sätt på en försäkrads lön, skall han dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i annan lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987.

Stadgandena i 1 § tillämpas på en arbetstagare även då han har stått i arbetsförhållande till ett finskt bolags utländska dotterbolag innan denna lag träder i kraft.

Har en försäkrad som tillhör manskapet premiemånader som berättigar till pension när denna lag träder i kraft, tillämpas vid fastställandet av hans ålderdomspension till och med den 31 december 1991 de stadganden om pensionsålder som var gällande omedelbart innan denna lag träder i kraft. Därefter, från den 1 januari 1992 till den 31 december 2001, har den försäkrade rätt till ålderdomspension så, att pensionsåldern från 60 år ökas med en kalendermånad för varje efter år 1991 påbörjad period om två kalendermånader ända till högst 65 år. Den försäkrade har dock under denna tid, från och med år 1992 till och med år 2001, rätt att få ålderdomspension från den ålder som fås om från 65 år avdras de premiemånader som han har tjänat ihop före år 1992 och som överstiger 180 premiemånader, under förutsättning att en sålunda beräknad pensionsålder är lägre än den på förstnämnda sätt uträknade pensionsåldern. Rätt till ålderdomspension börjar dock tidigast vid 55 års ålder.

Helsingfors den 31 december 1986

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Har en försäkrad som tillhör manskapet premiemånader som berättigar till pension när denna lag träder i kraft, tillämpas vid fastställandet av hans invaliditetspension enligt 15 § till och med den 31 december 1991 de stadganden som var gällande omedelbart innan denna lag träder i kraft. Därefter räknas vid fastställandet av hans invaliditetspension, från den 1 januari 1992 och därefter till den 31 december 2001, som premiemånader tiden från det invaliditeten började till pensionsåldern så, att pensionsåldern från 60 år ökas med en månad för varje efter år 1991 påbörjad period om två kalendermånader ända till 65 år.

Då rätten till individuell förtidspension fastställs, beaktas också sådant avstående från arbete som har inträffat innan denna lag träder i kraft.

Vid fastställande av ålderdoms-, invaliditets- eller familjepension, som utges på grundval av fribrev för ett arbetsförhållande som har upphört innan denna lag träder i kraft, tillämpas stadgandena i 17 § i den lydelse som gällde omedelbart innan denna lag träder i kraft.

Besvär över ett i 7 § nämnt beslut som gäller fastställande av försäkringspremie anförs hos försäkringsdomstolen, om beslutet ges efter det att denna lag har trätt i kraft.

Grundbesvär som avses i 59 a § anförs hos försäkringsdomstolen, om försäkringspremien har fastställts eller debiterats eller om den har förfallit till betalning efter det att denna lag har trätt i kraft.

Minister *Matti Puhakka*